

KJAK

Spennandi tíðarskeið hjá útnorður-samstarvinum fyri frammman

Steingrímur J. Sigfússon

Altingslimur fyri Vinstra grøna flokkin, limur í Norður-landaráðnum og fyrrverandi limur í Útnorðurráðnum

Á sumri 2015 bleiv 30 ára føðingardagurin hjá Útnorðurráðnum hátíðarhildin í Føroyum. Undirritaði er ein av teimum fáu, ið hevði heiðurin at vera til staðar á fundinum í Nuuk, sum legði lunnar undir ráðið, og sum framvegis er aktivur í politikki.

Tað hevur verið spennandi at luttaka í arbeiðnum hjá ráðnum og fylgja við framburðinum, sum hevur verið seinastu 30 árin, har sambandið millum tjóðirnar í útnorði er styrkt, so hvørt samstarvið er økt.

Lívskorini í øllum trimum londunum eru blivin munandi betri í hesum tíðarskeiðnum, hóast menningin ikki hevur verið uttan trupulleikar og hevur enn tá havt við sær stórar trupulleikar. Føroyar og Grønlandi arbeiða fyri at vinna størri sjálvræði, og málið er fult sjálvræði.

Undirritaði er sannførdur um, at báðar tjóðirnar røkka málinum, áðrenn øldin er hálvrunnin. Føroyar í nærmastu framtíð og seinni Grønland, sjálvt um landið í verandi stöðu ikki hevur grundarlag fyri sjálvberandi búskapi.

Báðar tjóðirnar eru í holt við at gera egnar stjórnarskipanir fyri fyrstu ferð.

Samstarvið verður styrkt

Fyri stuttum bleiv umsøknin hjá Útnorðurráðnum um eygleiðarastøðu í Arktiska Ráðnum góðkend. Hetta er slóðbrótandi, tí eygleiðarastøðan økir um týðningin hjá ráðnum og styrkir røddina hjá útnorðurlondunum í hesum umráðandi foruminum.

Grønlandskir myndugleikar vænta, at grønlandska sendistovan í Reykjavík letur upp 1. januar 2018. Bæði Grønland og Føroyar vilja hava diplomatiska umboðan í Íslandi, og Ísland vil hava konsulatir í Nuuk og í Thorshavn.

Tað er gleðiligt, at júst í 2018, tá Ísland hátíðarheldur 100 ára dagin fyri fullveldi, at útnorður verður knýtt nærri at hvørjum øðrum. So sjónliga hava londini ikki verið knýtt at hvørjum øðrum áður.

Samferðslan millum londini er vaksin seinnu árin og veksur framvegis. Talið av flogrutum millum Ísland og Grønland er vaksið nógv. Føroyar hava økt um skipaferðsluna til og úr Íslandi, og størstu reiðariðini í Grønlandi og Íslandi hava nýliga gjørt eina avtalu um økt samstarv.

Skráin hjá Íslandi

Við søguliga vegamótið í útnorður samstarvinum, og í sambandi við at Ísland í 2018 hátíðarheldur 100 ára dagin, síðani landið fekk fullveldið, er tíðin komin at hyggja frameftir. Tað er eitt gott høvi hjá Íslandi at vísa vælvild, framsøkni og sterka

stuðulin til at menna og styrkja samstarvið í útnorði uppaftr meira.

Hesar triggjar tjóðir hava umvegis økt samstarv eitt ótal av móguleikum.

Eg kann nevna menningina av ferðamøguleikum og átøkum innan ferðavinnu, samstarv um heilsu, útbúgvingar- og mentanarøkið, øktan samhandil og samstarv sum heild.

Sínamillum vitan og fatan hjá íbúgvunum í teimum trimum londunum, og samstarvið hjá grasrótunum, eigur at styrkjast og vera miðdepulin í okkara samstarvi.

Ísland eigur at gera sitt heimaarbeiði, og eg ivist ikki í, at viljin eisini er til staðar bæði í Grønlandi og í Føroyum.

– Politikkurin hjá íslensku stjórnini eigur at siggjast aftur í einum uppskoti til samtyktar um

fokusøkini í samstarvinum í útnorði, javnfart uppskotinum sum bleiv gjørt í sambandi við Arktis.

– Ísland eigur í sambandi við hátíðarhaldið av fullveldinum at geva Grønlandsgrunninum eitt stórt ikast og seta á stovn ein Føroyagrunn. Endamálið hjá grunnunum er (framvegis) at stuðla umboðsferðum, lestrarupphaldi, listaframsýningum, ítróttartil-tøkum og øðrum hendingum, tá talan er um mentan-, útbúgving- og vísindaøkið, sum kan skapa økt samband millum grannalondini og Ísland.

– Ísland eigur at geva eitt størri ikast fyri at styrkja Útnorðurráðið, tí uppgáurnar hjá ráðnum gerast fleiri og hevur tiskil brúk fyri størri figging. So vildi stóðið á útreiðslunum lutfalsliga verið javnari býtt í samsvar við bruttu-tjóðarúrtøkuna í hvørjum landi.

– Ísland eigur at bjóða umboðum frá grannalondunum fyri eystan og fyri vestan til hátíðarhaldið av fullveldinum, so tey siggjast aftur í luttøkuni á ein sjónligan og serligan hátt.

Í eini tíð har óvissa valdar um veðurlagsbroytingar og altjóða stríðsmál, er tað av stórum týðningi at røkja góðu sambondini og hava eitt friðaligt og uppbyggjandi samstarv við grannalondini.

Hóast ymiskleika og lutvíst ymiskar avbjóðingar, so hava londini í útnorði sera nógv í felag. Lítlar tjóðir berjast í hørðum umhverðasamfelag á hægsta stigi, og øll hava ein stórt ynski um at ráða sær sjálvum.

Standa tey saman, so verður uppgávan lættari.